

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВОК 14.2 «ГЕНДЕРНА ПСИХОЛОГІЯ»
ОПП «Психологія»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 053 Психологія
Форма навчання: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Гендерна психологія» є дисципліною вільного вибору ОПП «Психологія». Вивчається протягом 3-го семестру на кафедрі психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни, є формування професійно-комунікативної компетентності курсантів у сфері гендерних відносин.

Основне завдання навчальної дисципліни – ознайомити курсантів з різними аспектами вивчення гендеру у історичній ретроспективі та на сучасному етапі розвитку психології; основними теоретичними концепціями, даними емпіричних досліджень гендерної психології, а також методологічними можливостями вивчення гендерної проблематики; розкриття прикладних аспектів вивчення гендеру та сприяння розумінню курсантів стратегій підтримки самореалізації особистості у суспільстві з врахуванням гендеру.

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати:

- теоретичні та методологічні засади гендерної психології;
- історію формування гендерної психології;
- систему основних понять гендерної психології;
- механізми впливу основних інститутів соціалізації на формування гендерних атитюдів, стереотипів, уявлень;
- структуру та сутність гендерних характеристик особистості;
- специфіку жіночого досвіду та самореалізації жінки у суспільстві;
- психологічні чинники гендерної асиметрії та насильства щодо жінок;
- основні методи вивчення гендерних характеристик особистості.

уміти:

- адекватно застосовувати основні терміни та поняття гендерної психології у публічних дискусіях;
- відповідно до мети застосовувати стратегії та методи психологічного дослідження гендерних характеристик особистості;
- застосовувати психологічні концепції гендеру для критичного аналізу життєвого досвіду, спілкування, суспільних процесів та історичних подій;
- відрізняти стереотипи масової свідомості від об'єктивних даних;
- ефективно спілкуватися щодо гендерних питань в усній та письмових формах, спираючись на наукові психологічні дослідження;

- використовувати знання гендерної психології в різних сферах професійної діяльності та профілактиці гендерного насильства.

ознайомитись:

- із сучасними науковими розробками в сфері гендерної психології;
- методами аналізу гендерних відносин.
- сучасними гендерними установками та стереотипами.

ВИКЛАДАЧ:

Відповідно до форми А-4.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Вступ до спеціальності.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Програмне забезпечення: модульне середовище академії – <https://10.241.24.43/course/index.php?categoryid=23>.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин																	Форми підсумкового контролю					
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота							Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	курсорова робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання	курсорова робота				
за заочною формою навчання																									
2	III	4	120	60	20			16		20				4	30	10	20					30		+	
Усього за дисципліну		4	120	60	20			16		20				4	30	10	20					30		+	

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.3; МН1.5; МН2.1; МН3.1; МН3.2; МН3.6; МН4.1; МН4.2.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.2; МК2.2; МК2.4; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.2; МК3.3; МК4.1; МК4.3; МК4.4.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-10	Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	МК1.1; МК1.4; МК2.3; МК2.4; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
Фахові компетентності спеціальності		
ФК-1	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ФК-3	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ФК-5	Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ФК-8	Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).	МК1.1; МК1.4; МК2.3; МК2.4; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
ФК 9	Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ФК 10	Здатність дотримуватися норм професійної етики.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ФК-11	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ
КУРСАНТАМИ**

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-1	Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-2	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-4	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-5	Самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-10	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-12	Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо, відповідно до вимог замовника.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-13	Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК1.4; МК2.2; МК2.7; МК2.8; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ПРН-14	Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, в тому числі демонструвати лідерські якості.	МН1.1; МН1.3; МН 2.2; МН 3.4; МН3.8; МН4.1; МН4.2.	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-15	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	МН1.1; МН1.3; МН2.2; МН3.1; МН3.2; МН3.4; МН3.5; МН3.6; МН3.8; МН4.2; МН4.3	МК2.2; МК2.6; МК2.7; МК3.1; МК3.3; МК4.4.
ПРН-16	Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	МН1.1; МН1.2; МН 1.3; МН 1.6; МН2.1; МН2.2; МН2.3; МН3.1; МН3.2; МН3.4; МН4.1; МН4.2; МН4.4.	МК1.2; МК2.2; МК2.3; МК2.4; МК2.5; МК2.7; МК3.2; МК3.3; МК4.4.
ПРН-17	Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	МН1.2; МН 1.3; МН 2.3; МН3.8; МН4.1; МН4.4.	МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.2; МК4.3.
ПРН-19	Враховувати специфіку етнічних, соціальних, демографічних й інших особливостей та особливих умов в професійній діяльності.	МН1.2; МН 1.3; МН 2.3; МН3.8; МН4.1; МН4.4.	МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.2; МК4.3.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин						Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6			
1	Тема 1. Психологія в системі гендерного знання	10	Л2	Сз4	Л2	Пз2			ІХ	1/1Л(2); 1/2Сз(4), 1/3 Лз(2), 1/4 Пз (2)	10
2	Тема 2. Теоретичні основи та методи гендерної психології	10	Л2	Сз4	Пз2	Лз2				Х	
3	Тема 3. Гендерні характеристики особистості	8	Л2	Сз2	Пз2	Лз2			ХІ		4/1 Лз(2), 4/2 Сз (4), 4/3 Пз (4), 5/1 Лз (2), 5/2 Сз (2), 5/3 Пз (2), 6/1 Лз(2), 6/2 Сз (2), 6/3 Пз (2),
4	Тема 4. Психологія гендерної соціалізації	10	Л2	Сз4	Пз4						
5	Тема 5. Гендер та спілкування	6	Л2	Сз2	Пз2						
6	Тема 6. Гендер та насильство	6	Л2	Сз2	Пз2						

7	Тема 7. Гендер та психологічне благополуччя людини	6	Л2	Сз2	Пз2				XII	7/1 Лз(2), 7/2 Сз (2), 7/3 Пз (2), Дз 4	10
	Диференційований залік	4									
	Усього	60	20	20	16						

Умовні позначення: Лекція – Л Семінарське заняття – Сз Практичне заняття – Пз Диференційований залік – Дз
Заняття обов'язкові до оцінювання – 1/2Сз(2)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми та навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
2 курс, 3 семестр					
1			18	Психологія в системі гендерного знання	
	1	лекція	2	<u>Психологія в системі гендерного знання</u> 1. Гендерні дослідження і психологія. 2. Предмет та завдання гендерної психології. 3. Розвиток гендерної психології.	[2.1] ст. 9-30; [2.3.] ст. 3-18; [2.5.]
	2	семінар	4	<u>Предмет та завдання гендерної психології.</u> 1. Структура гендерної психології: - психологія порівняння чоловіків та жінок; - психологія гендерної соціалізації; - психологія гендерних стосунків; - гендерна психологія лідерства. 2. Структура гендерного знання. 3. Психологія в структурі гендерології та феміністики.	[2.4.] ст. 9-30; [2.6] ст. 3-18; [2.7]
	3	лекція	2	<u>Гендерні дослідження і психологія.</u> 1.Стратифікація статей у різних культурах. Чинники нерівності. 2.Ставлення до жінки в різні історичні періоди. 3.Подвійні стандарти в оцінці сексуальності чоловіків та жінок.	[2.1] ст. 9-30; [2.3.] ст. 3-18; [2.5.]

				4. Міждисциплінарні дослідження та їх особливості щодо вивчення гендеру.	
	4	практичне	2	<u>Гендерна психологія в системі загальної психології</u> 1. Гендерологія та феміністика. 2. Гендерна психологія як галузь соціальної психології. 3. Гендерна психологія як складова міждисциплінарного вивчення гендеру.	
		індивідуальне завдання (конспект)	4	Виконання рефератів відповідно тематиці Конспект: <u>Структура гендерної психології</u> 1. Психологія порівняння чоловіків та жінок. 2. Психологія гендерної соціалізації. 3. Психологія гендерних стосунків. 4. Гендерна психологія лідерства.	[2.0.]; [2.3.]; [2.4]; [2.5.]
		самостійна робота	4	1. Загальна характеристика етапів розвитку гендерної психології у ХХ ст. 2. Особливості вітчизняних досліджень гендеру. 3. Категорії гендерної психології. 4. Структура гендерного знання.	[2.4.] ст. 9-30; [2.6] ст. 3-18; [2.7]
			20	Теоретичні основи та методи гендерної психології	
	1	лекція	2	<u>Розвиток гендерної психології.</u> 1 Роль фемінізму в розвитку гендерних досліджень у психології. 2 Основні хвилі та напрями розвитку сучасного фемінізму. 3 Психоаналіз про природу гендерних відмінностей (З.Фройд, Е.Хорні).	[2.0.]; [2.3.]; [2.4]; [2.5.]
2	2	семінар	4	<u>Теоретичні основи та методи гендерної психології</u> 1. Категорії гендерної психології. 2. Теоретичні підходи до вивчення гендеру у психології. 3. Діагностика сформованості гендерних характеристик методом спостереження. 4. Графічні вивчення гендерної ідентичності. 5. Методи діагностики сформованості гендерних уявлень та гендерної свідомості. 6. Якісні методи дослідження гендерних відносин.	[2.2.]; [2.4.]; [2.5]; [2.7.]
	3	практичне	2	<u>Теоретичні підходи до вивчення гендеру у психології.</u> 1. Теорії гендерних відмінностей. 2. Теорія психологічної андрогенії С.Бем. 3. Теорії соціалізації.	[1.2.] ст. 31-62; [1.4.] ст. 20-44; [2.1]; [2.5]; [2.6]

	4	лекція	2	<u>Розвиток гендерної психології у XX-XXI ст.</u> 1. Загальна характеристика етапів розвитку гендерної психології у XX ст. 2. Особливості вітчизняних досліджень гендеру. 3. Перспективи розвитку гендерної психології.	[1.1.] ст. 29-40; [2.3]; [2.4.]; [2.5.]
		індивідуальне завдання (конспект)	6	Виконання рефератів відповідно тематиці Конспект: <u>Основні категорії гендерної психології</u> 1.Гендер як пов'язана система уявлень – «культурна схема», яка типізує індивідуальний досвід та поведінку (С.Бем). 2.Гендер як особливий порядок міжособистісної взаємодії та самопрезентації особистості (Г.Гарфінкель). 3.Феномен «гендерного збою». 4.Поняття «гендерного дисплею». 5.Маскулінність та фемінність як головні категорії гендерної психології. 6. Поняття андрогінної особистості.	[1.1]; [1.5]; [2.6]
		самостійна робота	4	1. Теорії психології жінки. 2. Теорії психології чоловіка. 3. Теорії гендерних відносин. 4. Queer-теорії.	[1.4.] ст. 31-62; [2.1.] ст. 20-44; [2.3]; [2.4.]; [2.5.]
			16	Гендерні характеристики особистості	
3	1	лекція	2	<u>Соціально-психологічний аналіз гендерних стереотипів, гендерних ролей та гендерних атитюдів.</u> 1. Нормативна функція та зміст гендерних стереотипів. 2. Соціально-психологічний аналіз гендерних ролей. 3. Гендерні стереотипи та вік.	[1.1.] ст. 29-40; [2.1]; [2.1.]; [2.3.]
	2	семінар	2	<u>Гендерна ідентичність особистості.</u> 1. Проблема ідентичності у психологічній науці: Ідентичність з позицій психоаналізу, когнітивізму, інтеракціонізму, наративного підходу. 2. Структурні та часові модули ідентичності. 3. Психологічна сутність гендерної ідентичності. 4. Структура гендерної ідентичності.	[2.1.]; [2.3]; [2.4.]; [2.5.]
	3	лекція	2	<u>Гендерні параметри особистості</u> 1. Соціально-психологічний аналіз гендерних стереотипів, гендерних ролей та гендерних атитюдів. 2. Гендерна ідентичність особистості.	[2.1]; [2.5]; [2.6]

				3. Сексуальна ідентичність. 4. Феномен queer-ідентичності.	
	4	практичне	2	<u>Феномен queer-ідентичності.</u> 1. Ексцентричний суб'єкт. Маргінальна особистість. 2. Гомосексуальна квір-суб'єктивність. Квір-ідентичність та «бажання експериментувати». 3. Сприйняття гомосексуальності. Соціально-психологічна природа гомофобії. 4. Проблема самовизначення трансгендерних особистостей.	[1.3.] ст. 10-44; [1.6.]; [2.2.]; [2.4.]
		індивідуальне завдання	2 2	Виконання рефератів відповідно тематиці Конспект: <u>Гендерні стереотипи: психологічні характеристики</u> 1. Гендерні стереотипи у ЗМІ, кіно, рекламі. 2. Гендерні стереотипи у політиці. 3. Вплив гендерних стереотипів на спілкування та поведінку людини. 4. Гендерна ідентичність чоловіків та жінок.	[1.3.]; [2.1]; [2.2.]; [2.5.]
		самостійна робота	4	1. Основні індикатори гендерної ідентичності. 2. Маскулінність, фемінність та андрогінність як гендерні властивості особистості. 3. Розвиток гендерної ідентичності. 4. Теорії розвитку гендерної ідентичності. 5. Множинна гендерна ідентичність.	[1.1.]; [2.2.]; [2.3.]; [2.5.]
			16	Психологія гендерної соціалізації	
	1	лекція	2	<u>Загальні питання гендерної соціалізації.</u> 1. Сутність та чинники гендерної соціалізації особистості. 2. Механізми гендерної соціалізації особистості. 3. Норма гетеросексуальності. 4. Інститути та агенти гендерної соціалізації особистості: сімейні та позасімейні джерела інформації	[1.2.] ст. 10-14; [1.3]; [1.4.]; [2.5.]
4	2	семінар	4	<u>Особливості гендерної соціалізації</u> 1. Загальні питання гендерної соціалізації. 2. Чинники гендерної соціалізації. 3. Психологічні аспекти проблеми сексизму та асиметрії в процесі гендерної соціалізації. 4. Гендерні зміни у сучасному суспільстві. 5. Гендерна соціалізація у сім'ї.	[1.1.]; [2.13]; [1.4.]; [2.2.]

				6. ЗМІ та гендерна соціалізація.	
	3	практичне	2	<u>Психологічні аспекти проблеми сексизму та асиметрії в процесі гендерної соціалізації.</u> 1. Обмеження особистісного розвитку, що накладаються традиційними гендерними ролями. 2. Гендерна категоризація та прихильне ставлення до своєї та чужих гендерних спільнот. 3. Гендерна дискримінація, сексизм та гендерна маніпуляція.	[2.1.] ст. 20-44; [1.3]; [1.4.]; [1.5.]
		індивідуальне завдання (конспект)	2	Конспект: <u>Гендерні зміни у сучасному суспільстві.</u> 1. Обмеження особистісного розвитку, що накладаються традиційними гендерними ролями. 2. Гендерна категоризація та прихильне ставлення до своєї та чужих гендерних спільнот.	[1.1.]; [1.3]; [1.4.]; [1.5.]
		самостійна робота	4	1. Трансформація гендерних образів та гендерних ролей. 2. Криза маскулінності. 3. Жіноча мізогенія та жіноча агресивність. 4. Гомофілія та гомофобія.	[1.1.]; [1.3]; [2.4.]; [2.5.]
			16	Гендер та спілкування	
5	1	лекція	2	<u>Взаємозалежність гендера та комунікації.</u> 1. Феномен лінгвістичної дискримінації гендерів. 2. Вплив лінгвістичної практики на виникнення гендерних субкультур. 3. Основні елементи гендерної комунікації – світогляд, мова, невербальна поведінка. 4. Бар'єри гендерної комунікації.	[2.1.] ст. 20-44; [1.3]; [2.2.]; [2.6.]
	2	семінар	2	<u>Гендер в сучасному суспільстві</u> 1. Взаємозалежність гендера та комунікації. 2. Гендерні особливості спілкування. 3. Взаємини чоловіків та жінок.	[2.1.] ст. 20-44; [2.3]; [2.4.]; [2.5.]
	3	практичне	2	<u>Гендерні особливості спілкування.</u> 1. Значущість спілкування для чоловіків та жінок. 2. Стиль міжособистісного спілкування як вияв гендерної ідентичності. 3. Гендерні особливості спілкування в Інтернеті. 4. Гендерні конфлікти в міжособистісному спілкуванні.	[11.1.]; [1.3]; [2.4.]; [2.5.]
		індивідуальне	2	Тематика рефератів згідно розділу	

		завдання	2	Конспект: <u>Гендерна взаємодія</u> 1. Взаємини чоловіків та жінок. 2. Взаємність стосунків та згуртованість серед чоловіків та жінок. 3. Гендерні особливості дружби. Гендерні аспекти самотності.	[2.1.]; [1.3]; [2.2.]; [2.6.]
		самостійна робота	6	1. Комунікація як відображення змісту поняття гендеру. 2. Комунікація як формування генедеру. 3. Гендерні стереотипи у політиці. 4. Гендерна комунікація: спілкування субкультур. 5. Гендерні аспекти самотності. 6. Гендерні особливості дружби.	[2.1.] ст. 20-44; [2.3]; [2.4.]; [2.7.]
			16	Гендер та насильство	
6	1	лекція	2	<u>Концепції, форми психологічного насильства щодо жінок.</u> 1. Насильство у гендерних стосунках. 2. Насильство на різних етапах життя жінки. 3. Форми вияву психологічного насильства.	[1.1.]; [2.2]; [2.3.]; [2.6.]
	2	семінар	2	<u>Психологічна природа насилля</u> 1. Культурно-історичні аспекти насильства щодо жінок. 2. Фізичне, сексуальне, економічне, психологічне насильство. 3. Сприйняття насильства щодо жінок у суспільстві. 4. Психологія насильника.	[2.2.]; [2.3]; [2.4.]; [2.7.]
	4	практичне	2	<u>Жінки і війна: психологічні аспекти</u> 1. Психологічні аспекти насильства щодо жінок в контексті військових дій. 2. Психологічні аспекти жіночого волонтерства. 3. Психологічні проблеми жінок-військових. 4. Психологічна допомога жінкам, постраждалим від насильства.	[1.1.]; [1.3]; [1.4.]; [1.5.]
		індивідуальне завдання (конспект)	6	Виконання рефератів відповідно тематиці Конспект: 1. Агресивна та антисуспільна поведінка та стаття. 2. Віктимізація жінок у суспільстві. Трикутник Капмана. 3. Наслідки для особистості психологічного насильства. 4. Методи психологічної роботи з наслідками насильства. 5. Толерантність та милосердя у гендерному ракурсі. 6. Гендерні аспекти милосердя.	[2.1.]; [2.2]; [2.3.]; [2.6.]

		самостійна робота	4	1. Жінки та чоловіки як миротворці, медіатори в конфліктах: психологічні передумови успіху. 2. Альтруїстична поведінка та стать. 3. Психологічні особливості віктимної поведінки жінок в процесі їх сімейної соціалізації. 4. Гендерні стереотипи та професійний розвиток.	[1.2.] ст. 30-54; [2.5]; [2.7.]
7			14	Гендер та психологічне благополуччя людини	
	1	лекція	2	<u>Поняття «психологічне благополуччя»</u> 1. Поняття «психологічне благополуччя» (Н.Бредбурн, Е.Дінер, К.Ріфф). 2. Любов та шлюб як джерела психологічного благополуччя. 3. Гендерні практики дозвілля та його роль у житті чоловіків та жінок. 4. Гендерні стереотипи та феномен «жіночого щастя».	[1.1.] ст. 20-44; [1.3]; [1.4.]; [2.5.]
	2	семінар	2	<u>Гендер та сімейне благополуччя</u> 1. Матеріальні умови та їх вплив на психологічне благополуччя жінок та чоловіків. 2. Гендерні особливості розлучення. 3. Діапазон та джерела позитивних емоцій у жінок та чоловіків.	[2.1.]; [2.2]; [2.5.]; [2.6.]
	4	практичне	2	<u>Особливості особистості чоловіка та жінки як чинники суб'єктивного благополуччя.</u> 1. Ефект Полліани. 2. Переживання та інтерпретація досвіду приємних подій. 3. Ефекти порівняння, домагань та досягнень, адаптації.	[1.2.]; [1.3]; [1.4.]; [2.7.]
		індивідуальне завдання	4	Конспект: <u>Гендерні практики дозвілля та його роль у житті чоловіків та жінок.</u>	[1.1.]; [1.3]; [2.4.]; [2.5.]
		самостійна робота	4	1. Гендер та задоволеність роботою. 2. Гендерні відмінності у практиках здоров'я. 3. Гендерні відмінності у характеристиках емпатія. 4. Гендерні відмінності у мотивації досягнення та рівні домагань 5. Поліпшення сприйняття життя методами психотерапії	[1.1.]; [1.3]; [2.4.]; [2.5.] [2.1.]; [2.3]; [2.4.]; [2.7.]
Диференційований залік			4		
Разом за семестр			120		
Разом за курс			120		
Усього			120		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Базова

- 1.1. Говорун Т. В. Гендерна психологія: навч. посіб. К. : Академія, 2014. 308 с.
- 1.2. Говорун Т. Стать та сексуальність: психологічний ракурс: навч. посіб Т. : Навч. кн. 2016. 384 с.
- 1.3. Кікінежді О.М. Формування гендерної культури молоді: Навчально-методичні матеріали до тренінгової програми. Навчальний посібник /Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2016. 160 с.
- 1.4. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. К. : “К.І.С.”, 2014. 536 с.

Додаткова

- 1.5. Вплив телебачення на агресивність поведінки підлітків // Журнал для батьків. 2015. № 2. С. 22 – 25.
- 1.6. Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. К. : Фоліант, 2013. 300 с.
- 1.7. Гендерна педагогіка : хрестоматія / за ред. В. Гайденко; пер. з англ. В.Гайденко, А. Предборської. Суми : Університетська книга, 2016. 313 с.
- 1.8. Говорун Т., Кікінежді О. Стать та сексуальність: психологічний ракурс. Навчальний посібник. - Тернопіль: Навчальна книга, 2009. - 384 с.
- 1.9. Говорун Т.В., Кікінежді О.М. Гендерна психологія: Навч. посібник. К.: „Академія”, 2014. – 308с.
- 2.0. Жіночі студії в Україні. Жінка в історії та сьогодні. За ред. Л. Смоляр. – Одеса, 2009. – 402 с.
- 2.1. Зелінський М. Встановлення гендерології як нового напрямку сучасного наукового знання / М. Зелінський, І. Краснюк // Міжнародна науково-практична конференція «Формування гендерного паритету в контексті сучасних соціально-економічних перетворень» (Київ, 5-7 грудня 2012 р.). К. : Державний ін-т проблем сім’ї та молоді; Український ін-т соціальних досліджень, 2012. – С. 179-180.
- 2.2. Кравець В.П. Історія гендерної педагогіки: Навч.пос. -Тернопіль: Джура, 2015. – 440 с.
- 2.3. Мунтян І. С. Визначення феноменів «гендер» і «гендерна педагогіка» у науковій літературі // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ : науковий журнал. – Одеса, 2011. № 4. С. 224-228.
- 2.4. Павличко С. Фемінізм / С. Павличко. К. : Основи, 2012. 134 с.
- 2.5. Основи теорії гендеру. К.: „К.І.С.”, 2009. 536 с.
- 2.6. Хрестоматія навчальних програм з проблем гендерного розвитку. К.: ПЦ „Фоліант”, 2014. 387 с.
- 2.7. Ткалич М.Г. Гендерна психологія. К.: Академвидав, 2016. 120 с.

Інтернет-ресурси:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=5PbayLZ3Q7k>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=0bCcKZYZOos>
3. https://www.youtube.com/watch?v=H_f9iC54hdw
4. <https://www.youtube.com/watch?v=0bCcKZYZOos>
5. <http://genderpage.ru/?p=1416>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрухування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А
Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабораторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний